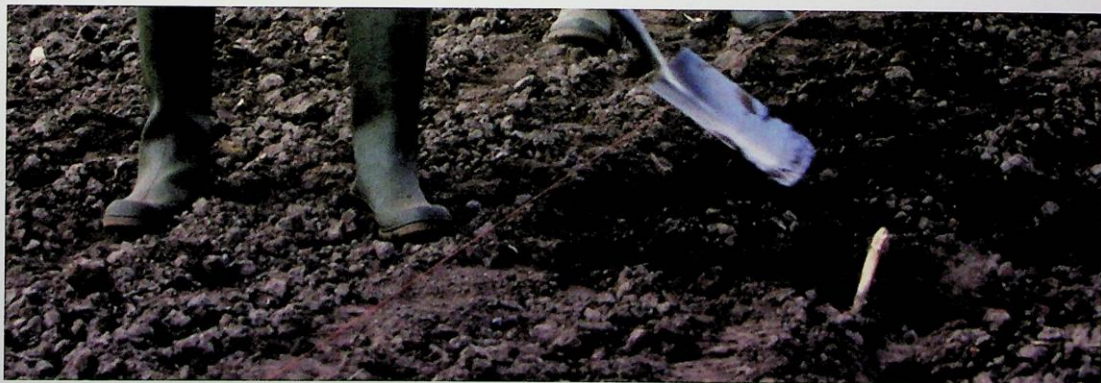

ACHTERHOEK

Achterhoek & Liemers gefotografeerd door Jan Gal Met teksten van Henk Krosenbrink

LIEMERS

INLEIDING

Men kan zich natuurlijk de vraag stellen, waarom er weer een fotoboek van de Achterhoek en De Liemers moet verschijnen. In de laatste vijftien á twintig jaar waren er dat een tiental. Fotoboeken in diverse maten en samenstellingen.

Al of niet voorzien van toelichtende en informatieve teksten.

We noemen, zonder diep in te gaan op de kwaliteit daarvan 'Achterhoek en de Liemers' met foto's van George Burggraaff en teksten van Wil de Jong, dat in de jaren negentig verscheen. Er wordt geen exact jaartal vermeld. De tekst is zelfs voorzien van een Engelse vertaling.

Een tiental jaar later, begin van de jaren 2000, verscheen 'Een rondje Achterhoek en Liemers' met weer fotografische impressies – en vaak dezelfde – van George Burggraaff, maar nu met een toeristische tekst van Hans Haasson.

In 1989 verscheen 'De Graafschap, Tuin van Nederland' met foto's van Bas Mariën en een gedegen historische tekst van Bert Looper, toentertijd archivaris in Zutphen. Hij maakt nog eens weer duidelijk hoe moeilijk het is het begrip 'De Graafschap' te omschrijven. Het is een fraai fotoboek, waarin ook de mensen uit De Graafschap een rol is toebedeeld. Dat is met de eerder genoemde boeken nauwelijks het geval.

'De Achterhoek van weleer' heeft een heel andere pretentie. Het gaat daarbij om nostalgische foto's uit de diverse plaatsen, die in het eerste gedeelte volgens een bepaald thema bijeengezameld zijn en in het tweede gedeelte volgens plaats. Een terugblik tot diep in de negentiende eeuw. Het boek is in 1996 verschenen en de verantwoordelijke firma voor deze uitgave is Van Geyt Productions. Een samensteller wordt niet genoemd.

Van recenter datum is het boek 'Achterhoek en Liemers. Venster op verleden en toekomst' van Ad van Rosendaal. Het verscheen in 2007. In deze uitgave staat de natuur centraal en het moet gezegd worden, dat het fraaie afbeeldingen zijn geworden. De korte, bij elke foto geplaatste tekst, geeft voldoende informatie over het 'verbeelde'.

In 2003 verscheen 'Ode aan de Achterhoek' van de bekende natuurfotograaf Fred Hazelhoff uit Zelhem. Het is een fraai fotoboek geworden. Het is eveneens een ode aan de in 2002 overleden, internationaal bekende natuurfotograaf.

We kunnen, na dit te hebben gelezen – en er zijn meer fotoboeken over de Achterhoek verschenen dan de genoemde – de vraag opnieuw stellen. Is het nodig, dat er nog weer een fotoboek verschijnt over de Achterhoek en de Liemers?

We kunnen die vraag eenvoudigweg beantwoorden door te zeggen, dat er gelukkig nog steeds mensen binnen en buiten het genoemde gebied wonen, die sterk geïnteresseerd zijn in de impressies daarvan. Al of niet met bijbehorende teksten.

Er is voor het uitgeven van dit boek nog een andere reden te noemen. In de bovengenoemde uitgaven staat de natuur veelal centraal of overheerst de nostalgie. Het kijken naar oude plaatjes.

Natuurlijk treffen we in dit fotoboek van Jan Gal ook mooie beelden aan, historische beelden, die een zekere vertedering, een jeugdherneming oproepen.

Maar er is meer te zien. Bij de diverse thema's treffen we ook een ontwikkelingsgang aan. We gaan van oud naar nieuw en dat is het duidelijkst in het hoofdstuk 'Van huis en hof', waarin we de oude agrarische werkzaamheden aantreffen op De Veldhorst in Breedenbroek, zowel als de ruime variatie, die het huidige veebestand biedt. Dat maakt het boek al anders.

Daarbij spelen in deze uitgave de mensen een rol in het belevingsproces. Vooral in het hoofdstuk 'Het eigen vertier' treffen we de inwoners zelf aan in hun feestelijke of sportieve uitingen. Het zijn Achterhoekse en Liemerse mensen, die het boek bevolken. Dat maakt de beelden minder steriel, levendiger.

Daarbij komt, dat Jan Gal, niet onbekend is met het gebied. Hij heeft er lang rond gezworven en gefotografeerd. Hetzij voor zijn boek over de verdwijnende douane, 'De douane uit beeld', dat in 1992 verscheen, alsook voor de foto's die hij maakte voor het WALDproject van het Staring Instituut. Daarbij maakte hij jarenlang persfoto's voor de regionale bladen. Hij was in staat om daardoor de Achterhoek en de Liemers van binnenuit te bekijken. Met de ogen en de lens van een goed verstaander. En dat is duidelijk in de afbeeldingen te zien. Het boek is daardoor intiemer geworden. We herkennen er ons zelf in als inwoner van de door ons geliefde streek.

Bij elk hoofdstuk hebben we een historische tekst gemaakt. Een ontwikkeling in vogelvlucht geschetst en getracht daarin de belangrijke ontwikkelingslijnen aan te geven. Soms ironisch, omdat we denken, dat de nieuwe ontwikkelingen ons dreigen te overspoelen, omdat ze van boven af opgelegd worden.

Ons ontwikkelen is goed. We kunnen niet bij het verleden stil blijven staan. Maar dan willen we ook ons zelf ontwikkelen. Op onze eigen manier. Misschien wat langzamer dan elders, maar toch...

Vanwege dat alles denken we toch, dat het goed is om weer een fotoboek uit te geven en dat het iets toevoegt aan alles wat voordien verschenen is.

Jan Gal heeft nu eenmaal een eigen oog voor de dingen en daardoor een eigen lens.

Bekijkt u maar eens of u zich met dit oog en door deze lens herkent. Leest u ook maar de tekst. Het zou kunnen zijn, dat er iets in staat, dat u nog niet wist. Zelfs al woont u midden in de Achterhoek en de Liemers.

Henk Kroesenbrink
auteur

